

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:40

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:41

ר"ת: 18:14

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 384 18.1.2019 - יב' שבט תשע"ט

וְהָאֱלֹהִים הוֹשִׁיעַ לָנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ יְהוֹשֻׁעַ

פְּרִשְׁת - בְּשִׁלּוֹז - שִׁבַּת שִׁירָה

ילד טוב מבית טוב - הרב אפרים שרבני שליט"א (מחנה אפרים)

שלמה המלך, כשכתב את שיר השירים ורצה לשבח את בת ישראל עקרת הבית, הוא התבטא: "לְסִסְתִּי בְרַכְבִּי פְרַעַה דְמִיתִיד רְעִיתִי" - אמא יהודיה, תמיד תזכרי את הסוסים שהיו רתומים למרכבות פרעה. וכבר תמהו המפרשים, מה יש לסוסי פרעה עם הבית היהודי? מה יש לזכור שם? עונים רבותינו, בשעה שהמצרי שקע במים שקע איתו גם הסוס שלו, למרות שלכאורה הוא לא עשה כלום והוא רק בגדר של מקבל פקודות, אך בסופו של דבר הוא סייע למצרי לעשות את העבודה שלו, רק על ידו מוזימת המצרי הייתה יכולה להיעשות ברת ביצוע ולקום איברים.

כך פונה שלמה המלך לאמא היהודיה ואומר לה, גם את לא מצוות על לימוד תורה ולכאורה אין לך קשר לשכר העתידי שעתידים לנחול בעלך והבנים שלך, אבל שתדעי לך שבלעדייך שום דבר לא היה בר ביצוע! התורה בלעדייך לא הייתה רוקמת אברים, התורה היא חלק בלתי נפרד ממך, את זו שמעמידה את הבן שלך על הרגליים, את זו שמניחה עליו את הילקוט על הכתפיים, את זו שממתינה לו שהוא חוזר מהמסגרת, ולפעמים את זו שצריכה להכין איתו את השיעורים, את המאכילה, את המלבישה, ואת גם תזכי להיות בנחלה, את תהיי חלק בלתי נפרד מהמפעל הזה. כך אמרו חז"ל, שעיקר עולמה של האם היהודיה, הוא הדאגה לשלום התורה של בעלה ובניה, הדאגה לצביון הרוחני של הבית.

ולכן התורה, כשמצווה אותנו על חינוך הבנים ואומרת: "וְשִׁנַּנְתֶּם לְבָבְיָד וְדַבַּרְתֶּם בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלֶכְתְּךָ בְּדַרְךָ וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ", מיד גם מזכירה את מצוות התפילין: "וּקְשַׁרְתֶּם לְאוֹת עַל יָדְךָ וְהָיוּ לְטֹטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ וְכִתַּבְתֶּם עַל מְזוֹזֹת בֵּיתְךָ". ולמה? מדוע כשה יתברך מבקש מאתנו להשגיח על הילדים שלנו הוא מניח לנו ליד הילדים תמונה של תפילין? אלא הוא בשביל שיזכור האדם, שכמו שהוא מניח תפילין ואסור לו להסיח את הדעת מהם, תמיד צריך לזכור, תפילין, תפילין, תפילין, יש לי תפילין על הראש, צריך להיות מפוקס, כך גם עם הילדים, אסור להסיח את דעת מהם, תמיד לזכור ילדים, ילדים, חייב להיות מפוקס.

מספרים, שניגש יהודי אל החזון איש זצ"ל ושאלו: "כבוד הרב, יש לי ילד שהגיע לגיל ארבע ואני ואשתי בלבטים מאוד קשים באיזו מסגרת להניח אותו. מצד אחד יש גן קרוב מאוד למקום מגורינו, נוח מאוד גם מבחינה כספית ותואם את שעות העבודה שלי ושלה, אך יש בו 'מינוס אחד', שאנחנו מודעים שהרמה הרוחנית שם היא 'לא בשמים', ומאידך גיסא, יש גן שהוא רחוק ממקום מגורינו, גם קצת יותר יקר ואני לא יודע עדיין איך אנחנו מתכוונים להוציא את הילד ומי יוציא אותו וזה גם כרוך בטירחא גדולה, אך מבחינה רוחנית אין מה להגיד, גננת עם יראת שמים, יחס רוחני חם, כל מה שילד יהודי אמור לצרוך, זה המקום, אנחנו לא יודעים מה לעשות. הרב יחליט בשבילנו". ענה לו הרב: "דע לך, לכל אדם נקצבה בשמים כמות הטירחא שהוא אמור לטרוח, לטרוח הרי אתה חייב ממילא, אם אתה רוצה להקשיב לי, עדיף לך לטרוח על היהדות של הברך שלך, תטרח על ה'אידישקייט' של הילדים שלך ולא תצטרך לטרוח על דברים אחרים". כמה אנחנו צריכים לדקלם את התשובה הזו, התשובה הזו צריכה להיות עמוד שדרה ואבן פינה בכל בית יהודי, לדעת על מה צריך להתעייף יותר ועל מה פחות, לדעת לאן לנקז את מרבית העמל שלנו.

ולכן היה אומר הרב כהנמן זצ"ל, שכשאדם מגיע לפדיון הברך הוא שומע את הכהן שואל את האבא: "במי אתה בוחר, בברך שלך, או בחמשה מטבעות." והאבא עונה כמובן: "אני רוצה את הברך שלי". מה פירוש השאלה הזו? מה מתחבא מאחורי המילים הללו? איזה אבא לא ירצה את הברך שלו? מסביר הרב, הכהן שואל את האבא: "אני רוצה לדעת מה לפני מה אצלך, הילד שלך, או הכסף שלך? מי ראשון בסדר העדיפויות שלך, יותר משכורת ולהיות פחות עם הילד, או פחות משכורת ויותר עם הילד? תזכור, אומר הכהן, יש הרבה שאיבדו את הברך שלהם בגלל שקלים.

צריך לזכור שילדים לא גדלים על העצים, כדי לזכות לבנים טובים צריך לעבוד, צריך עבודה. התלמוד מספר על אמורא ששמו היה רב יוסף שהתענה ארבעים יום כדי שהקב"ה יצליח אותו בחינוך הילדים. הם עשו הכל, הם ויתרו על הכל רק כדי לראות פירות, לראות תוצאות מהפעוטים הקטנים. אמר לי מישהו בשיעור אצלנו בשכונת גילה: "ממתי צריך ללמוד חינוך ילדים? הנה ההורים שלי לא למדו ותראה איזה פרח הם הוציאו". ענית לו: "גם אם זה נכון, זה היה בדור שעבר, בדור הזה ההורים שלך מזמן היו מרימים ידיים" (וכל זה אמרתי לו כמובן כדי לפייסו, אך ודאי שטענתו אינה נכונה כלל, וודאי שכמה שההורים ישקיעו יותר מאמץ ויזע בילד ויאמצו להם הליכות והנהגות נכונות בביתם, הם יקבלו תוצר אחר לגמרי ועל המפורסמות אין צריך להביא ראייה).

וצריכים אנו להשכיל שהדבר הראשון שילד צריך לפני הכל, הוא לראות 'אבא' ו'אמא', לראות דמויות, הוא צריך לראות תמונות, כי העיצוב האישי שלו נבנה רק על פי התמונות שהמוח שלו ניזון מהם.

הסטייפלר זצ"ל סיפר, שהכיר אדם שלא היה כל כך יודע הלכות ולא בקי בסעיפי השולחן ערוך, אך מגזל ואונאה היה נוהר כמו אדם שנוהר מאש. וכששאלו איך זכה לכך שאין לו אפילו מחט אחת שאינה שלו, הוא ענה: "כשהייתי קטן היה לי מלמד שכל יום היה מגיע לבתינו ללמד אותי ואני לא יכול לשכוח את המילים שלו איך הוא היה אומר לי: "בני, אל תתבטל, כי אם אתה לא לומד, אתה הופך אותי לגזלן, כי שכר הלימוד של אביך יהיה לשווא, אני מבקש ממך אל תתן לי להיות חייב", כל יום הוא היה חוזר על אותם מילים. עברו שנים אך אני נשארתי עם המילים האלו".

רבותי, שנבין, תמונה בגיל שלוש תלווה את הילד למושך חיים שלמים, אך בגיל שש עשרה גם 'פוטו' שלם לא יעזור, אסור לנו לאבד את הדקות האלו שהם זאטוטים, שהם עוד פעוטים, את הימים האלו. רבותיי, אני לא מדבר על אנשים זרים, אני מדבר על הילדים שלנו!

מספרים על הרבנית זילברשטיין ע"ה, שבאחת השבתות נפל לה הנר על הספה, וכשאחד הילדים רצה לכבות באינסטינקט מחשש שריפה, היא מיד עצרה אותו ואמרה: "לא לכבות בשום פנים! שבת היום! תעזבו את זה כך". חזר גדול נעשה בספה, אך לבסוף הנר כבה. לאחר ימים הגיע בעל מקצוע לבית לתקן דבר מה בבית שהתקלקל. כשהבחין בספה, הוא ניגש לרבנית והודיע לה שהוא יכול לסדר את הספה בלי שירגישו שאירע בה מאומה. הרבנית לא הסכימה. כשראה כך, אמר: "אולי הרבנית לא הבינה, זה בחינם ללא שום תשלום". אך היא עדיין בשלה: "לא, תודה רבה, זה יישאר כך, אני רוצה שהילדים ידעו מהו כבודה של השבת, אני רוצה שכל יום שהם ייכנסו לסלון, הם יזכרו שאמא תוותר על הכל, על הספה, על הרהיטים וכל מה שיעמוד בדרך, רק בשביל היום הזה שקוראים לו שבת". לא קשה לחשוב איך יראה ילד שגודל עם סיפור כזה ומה הוא יתן בשביל השבת, את כל העולם הוא ימכור בשביל היום הזה. למה? כי אם ראית ילד מיוחד, זה אומר שהייתה לו אמא מיוחדת, זה אומר שהיה לו אבא שויתר על הרבה בשביל ילד כזה. וכבר אמר הסטייפלר, שיותר מכל מה שקלטת חינוכית נותנת לילד, מקרינה ברכת "שהכל נהיה בדברו", שאמא מברכת בבית בכוונה ובקול רם.

אני באמת רוצה לברך את כל בית ישראל שיזכו כולם לנחת מהבנים והבנות, שלא ידעו צער גידול בנים, שלכולם יהיה שכל טוב לחנך, אבחנה נכונה וסובלנות, שידעו להבין ללבו של הילד ויזכו להעמיד מהגדלים היפים של עם ישראל תיישים של תורה ויראת שמים טהורה, אכ"ר! שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.

מָחָה אֶמְחָה אֶת זְכַר עֲמֶלְק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם (יז,יד)

מעשה מרתק אירע לאחרונה, ביהודי נכבד מארה"ב שבנסיעתו באחד מכבישי ניו-יורק, פרץ לפתע זקן אל הכביש והנהג שלא הבחין בו, העיף אותו אל מותו. בבית המשפט הוברר כי אין בו אשם, והזקן הוא האשם אשר גרם למותו. מכל מקום העיקר הדבר על היהודי, שכן נטילת חייו של אדם אין זה דבר של מה בכך, ולכן לא שקט עד שהגיע למעונו של מון ר' חיים קנייבסקי שליט"א, סיפר את סיפורו לפרטיו, וביקש לדעת מה עליו לעשות בכדי לכפר על עוונתו. "הסר דאגה מלבך" – ענה לו ר' חיים, "הרי נאמר מחה תמחה את זכר עמלק, קיימת מצווה במחייית הזקן". היהודי התקשה מאוד להבין מה עומד מאחורי דברי הגר"ח, וכי כל הגויים בניו-יורק מזורע עמלק? אבל אמונת חכמים היתה לו ולכן לא שאל שאלות. כעבור תקופה ארוכה, היהודי ואשתו החליטו לעבור דירה, ומצאו עצמם רוכשים את ביתו של זקן שנפטר לא מכבר, מאת יורשיו שהתחלקו בשלל. לאחר זמן מה, בעודו בקומת המרתף בבית, גילה להפתעתו מעל אחד הארונות קופסא תחובה ומוסתרת, ולתדהמתו מצא אוצר נדיר של מסמכים ותמונות. כמעט שאחזו השבץ, כאשר הבחין שהאיש שמופיע בתמונות (שהיה בעל הבית הקודם) הוא לא אחר מאשר אותו זקן שהוא דרס... תמונתו ושמו הופיעו על המסמכים, והתברר כי הוא היה קצין א.ס.א.ס. שהיה ממפקדיה האכזריים של גרמניה במלחה"ע השנייה!!! בנבירה נוספת בארגז הגדול, גילה האיש לעיניו מסמך מרטיט: רשימה שמית של כל אלו שנטבחו ונהרגו ישירות על ידי הקצין. רשימה זו כללה יהודים רבים מעיירות שונות. התחיל אותו יהודי לעבור על הרשימה, ולפתע אירע המדהים מכל... בין השמות הרבים מצא את שמות הוריו הי"ד, שנרצחו בשואה לפני שנים רבות, ולידם את שם עיירתם! הוברר מעל כל ספק שאכן אלו הוריו שנרצחו על ידי אותו זקן נאצי! רק אז הבין אותו צדיק את כוונתו של הגר"ח קנייבסקי, בנסיונו להרגיעו באומרו: "הרי קיימת מצוות מחייית עמלק", לא סתם מצווה מחייית עמלק, אלא אותו עמלק רשע שבמו ידיו טבח את הוריו היקרים!... (אפריון שלמה' גיליון 202)

ענווה וגאווה ('אפריון שלמה' גיליון 202)

אמרו רבותנו בגמ': גדול הנאמר במשה ואהרון יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתוב: "ואנכי עפר ואפר", ואילו במשה ואהרון כתוב: "ונחננו מה". ובמה היתה ענוותנותם של משה ואהרון גדולה משל אברהם אבינו, הלא גם עפר ואפר אינם כלום?

הסביר ר' מאיר שפירא, שפעם אחת יהודי התפלל ליד ר' יהונתן אייבשיץ בהכנעה גדולה ובשברון לב, וכשהגיע לנוסח התפילה: "עפר אני בחיי קל וחומר במיתתי", זלגו דמעות מעיניו. הרב מאוד התפעל. לאחר מכן העלה אותו הגבאי לתורה, אך לא לעלייה הכי חשובה, ואותו יהודי התפרץ על הגבאי בזעם והחל מחרף ומגדף, ניגש אליו הרב ואמר לו: "הלא לפני רגע השפלת עצמך עד עפר?", ענה לו אותו היהודי: "כלפי השם אני עפר, אבל כלפי הגבאי הזה... מי הוא בכלל?". זהו ההבדל – אברהם אבינו אמר "אנכי עפר ואפר" כלפי הקב"ה, אבל משה ואהרון – הם אמרו זאת כלפי פשוטי העם שהתלוננו – יותר נמוך מעפר.

פעם נסע ר' ישראל מסלנט ברכבת, לרב לא היו משמשים ולא בגדים יקרים, אלא הוא היה נראה כאחד מפשוטי העם. בקרון שבו ישב היה מותר לעשן סיגריות, ולצידו ישב אברך צעיר שניגש לרב וביקש ממנו לכבות את הסיגריה. למרות שבאותו קרון היה שלט גדול שמותר לעשן, כיבה הרב את הסיגריה לבקשת האברך. חולפות כמה דקות, ואותו אברך מרגיש קרירות בגופו, וכיוון שהיה נראה לו שהרב הוא זה שפתח את החלון, החל לצעוק עליו בעזות מצח ודרש שיסגור את החלון. קם ר' ישראל בענוותנותו, וסגר את החלון למרות שמעולם לא פתחו. וכך במשך כל הדרך, הציק אותו אברך לרב, והרב מקבל הכל בשתיקה והכנעה. הרכבת הגיעה לוילנא, וקהל עצום כבר ממתין לר' ישראל ברציף ע"מ לזכות לראות את אור פניו הקדושות. ורק עכשיו הבין האברך מה גדלה חטאתו בכך שהטריד את הנוסע, וחשש מאוד מקפידתו של הצדיק. ניגש האברך בחשאי לאכסנייתו של הרב כדי לבקש את סליחתו, אך עוד בטרם פתח את פיו, קיבלו הרב בסבר פנים יפות ושאל בשלומו, ולשם מה הגיע לעיר וילנא? האברך סיפר שמטרתו היתה לקבל סמיכה להלכות שחיטה, ובא לכאן כדי להיבחן ולקבל תעודת שוחט. לתדהמתו של האברך הבטיח לו הרב שהוא אישית ידאג לו לכל זה. ואכן דאג הרב לסדר לו תלמיד חכם שילמד אותו את ההלכות על בוריים, עד שעבר את הבחינות וקיבל תעודת שחיטה. מדרגה כזו, שבה אדם עוזר וסומך למי שהציק לו וחרף אותו, כאילו הוא ידידו הטוב משכבר הימים, יכולה לנבוע אך ורק מלב זך וטהור של יהודי שעבד על מידת הענווה, והכניע את לבו באמת.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.
לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארוז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשויילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל.